

آیین دادرسی مدنی

دوره‌ی بنیادین

جلد سوم

دکتر عبدالله شمس

استاد دانشکده حقوق

دانشگاه شهید بهشتی

چاپ نخست - پاییز ۱۳۸۶

انتشارات دراک

شمس، عبدالله، ۱۳۲۲_

ایران. قوانین و احکام.

آیین دادرسی مدنی (دوره‌ی بنیادین) / عبدالله شمس. - تهران: دراک، ۱۳۸۶. -

ج۳: جدول.

ج. ۳_ (انتشارات دراک):

ISBN:978-964-2888-08-5 (3vol set) (دوره)

ISBN:978-964-2888-11-5 (vol 3)

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

پشت جلد به فرانسه:

Abodollah Shams:

Procédure civile. Elémentaire. T. III.

Première édition. 2007

Derak Pub.

واژه‌نامه.

کتاب‌نامه.

نمایه.

ج. ۳ (چاپ نخست: ۱۳۸۶).

۱. آیین دادرسی مدنی - ایران. ۲. حقوق مدنی - ایران.

۳۴۷/۵۵

۱۳۸۶ ۱۷۱۰ ش KMH

۱۰۸۸۹۹۶

کتابخانه ملی ایران

انتشارات دراک

آیین دادرسی مدنی - (دوره‌ی بنیادین) جلد سوم

دکتر عبدالله شمس

چاپ نخست: پاییز ۱۳۸۶

شمار: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۷۰۰ تومان

ISBN:978-964-2888-11-5

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۸۸-۰۸-۵

شابک ج. ۳: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۸۸-۱۱-۵

نمایشگاه و فروشگاه شماره ۲:

ساختمان دفتر مرکزی، طبقه چهارم،

واحد ۱۴

دفتر مرکزی: تهران، خیابان دکتر شریعتی،

ضلع جنوب غربی پل سیدخندان، خیابان

میرمطهری، ساختمان ۱۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۲

تلفن: ۹۱ ۸۵۱۹۰ (شش خط)، دورنویس: ۸۸۷۳۳۱۹۳

www.derakpub.com

info@derakpub.com

shams@derakpub.com

علایم اختصاری

آیین نامه‌ی اجرایی ماده (۱۸۹) قانون برنامه‌ی سوم توسعه...	آ.ا.ق.ب.س...
آیین نامه‌ی اصلاحی قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب	آ.ا.ق.ت.د.ع.ا.
آیین دادرسی دیوان عدالت اداری	آ.د.د.ع.ا.
اداره‌ی حقوقی	ا.ح.
دیوان عالی کشور	د.ع.ک.
دادگاه حقوقی دو تهران	د.ج.د.ت.
دادگاه حقوقی یک تهران	د.ج.ی.ت.
قانون اساسی	ق.ا.
قانون اجرای احکام مدنی	ق.ا.ا.م.
قانون امور حسبی	ق.ا.ح.
قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب	ق.ا.ق.ت.د.ع.ا.
قانون تجارت	ق.ت.
قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب	ق.ت.د.ع.ا.
قانون ثبت اسناد و املاک	ق.ث.
قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب، کتاب دوم - در امور کیفری	ق.ج.آ.د.ک.
قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب کتاب اول در امور مدنی	ق.ج.ق.ج.آ.د.م.
	قانون جدید)
قانون آیین دادرسی مدنی، مصوب ۱۳۱۸	ق.ق. (قانون قدیم)
قانون مدنی	ق.م.
قانون مجازات اسلامی	ق.م.ا.
قانون وصول برخی درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	ق.و.د.د.و...
مجموعه‌ی قوانین روزنامه‌ی رسمی کشور	م.ق.ر.ر.ک.
نگاه کنید به جلد نخست کتاب آیین دادرسی مدنی دوره‌ی بنیادین، دکتر عبداللّه شمس	نک.ج.۱
نگاه کنید به جلد دوم کتاب آیین دادرسی مدنی دوره‌ی بنیادین، دکتر عبداللّه شمس	نک.ج.۲
نگاه کنید به شماره (شماره‌های)	نک.ش.

عنوان‌های اصلی کتاب

۱۶	مقدمه - تقسیم عنوان‌ها
۱۹	بخش نخست - دفاع یا پاسخ‌های خواننده
۲۱	فصل نخست - ایرادات
۵۱	فصل دوم - دفاع به معنای اخص
۵۲	فصل سوم - دعوای متقابل
۵۹	بخش دوم - طواری (امور اتفاقی) غیر مربوط به ادله
۶۲	فصل نخست - طواری ناشی از دعوای طاری
۷۵	فصل دوم - طواری مربوط به جریان دادرسی
۹۱	بخش سوم - آیین‌های ویژه
۹۳	فصل نخست - دادرسی فوری (دستور موقت)
۱۱۵	فصل دوم - تأمین خواسته
۱۴۸	فصل سوم - تأمین دلیل
۱۵۴	فصل چهارم - سازش
۱۶۳	بخش چهارم - داوری
۱۶۵	فصل نخست - موافقت‌نامه‌ی داوری
۱۷۲	فصل دوم - مرجع داوری
۱۹۰	فصل سوم - صلاحیت متقابل دادگاه و داور
۱۹۴	فصل چهارم - آیین داوری و پایان آن
۲۰۷	فصل پنجم - شکایت نسبت به رأی داور و اجرای آن
۲۱۶	واژگان
۲۱۹	نمایه‌ی قوانین
۲۲۵	کتاب‌نامه

فهرست تحلیلی عنوان‌ها

مقدمه - تقسیم عنوان‌ها	۱۶
بخش نخست - دفاع یا پاسخ‌های خواننده	۱۹
فصل نخست - ایرادات	۲۱
مبحث نخست - انواع ایرادات و آثار و احکام آن	۲۱
گفتار نخست - ایراداتی که اثر پذیرش آنها تغییر مرجع رسیدگی است	۲۲
بند نخست - ایراد عدم صلاحیت ذاتی	۲۲
بند دوم - ایراد عدم صلاحیت نسبی (محلی)	۲۳
بند سوم - ایراد امر مطروحه (رسیدگی توأم، امتناع از رسیدگی و احواله‌ی پرونده)	۲۴
گفتار دوم - ایراداتی که در رسیدگی به دعوا مانع موقتی ایجاد می‌نماید	۲۵
ایراد عدم اهلیت ۲۵، ایراد عدم احراز سمت ۲۵	
گفتار سوم - ایراداتی که در رسیدگی به دعوا مانع دائمی ایجاد می‌نماید	۲۶
بند نخست - ایراد عدم توجه دعوا	۲۶
بند دوم - ایراد امر قضاوت شده	۲۷
الف - محدودی اجرای قاعده‌ی اعتبار امر قضاوت شده	۲۷
نخست - مرجع صادرکننده‌ی رأی و آرای مشمول قاعده	۲۷
۱- مراجع مشمول قاعده	۲۸
۲- آرای مشمول قاعده	۲۹
دوم - بخش‌های مختلف رأی و اعتبار قاعده	۲۹
ب - قلمرو اعتبار امر قضاوت شده	۳۱
پ - سایر شرایط شمول اعتبار امر قضاوت شده (وحدت دو دعوا)	۳۲
وحدت اصحاب دو دعوا ۳۲، وحدت موضوع دو دعوا ۳۳، وحدت سبب دو دعوا و تفاوت سبب با دلیل ۳۴	
بند سوم - ایراد بی‌نفعی خواهان	۳۵
بند چهارم - ایراد عدم ترتب آثار قانونی به دعوا	۳۶
بند پنجم - ایراد عدم مشروعیت مورد دعوا	۳۶
بند ششم - ایراد جزمی نبودن دعوا	۳۷
بند هفتم - ایراد به زمان اقامه‌ی دعوا	۳۷
گفتار چهارم - سایر ایرادات	۳۷

بند نخست - ایراد ردّ دادرس	۳۸
الف - جهات ردّ دادرس	۳۸
ب - شیوه‌ی درخواست و رسیدگی و تصمیم‌گیری	۴۰
بند دوم - ایراد تأمین دعوای واهی	۴۱
الف - موارد گرفتن تأمین	۴۱
ب - استثنائات	۴۲
پ - آیین گرفتن تأمین	۴۳
ت - ضمانت اجرا	۴۳
قرار ردّ دادخواست ۴۳ ، جریمه‌ی نقدی ۴۴	
بند سوم - ایراد تأمین اتباع بیگانه	۴۴
الف - موارد گرفتن تأمین	۴۴
ب - استثنائات	۴۵
پ - شیوه‌ی درخواست و گرفتن تأمین	۴۶
ت - ضمانت اجرا	۴۷
مبحث دوم - مسائل مشترک ایرادات	۴۸
زمان طرح ایرادات و ضمانت اجرای آن ۴۸ ، کیفیت طرح ایرادات ۴۹ ، تکلیف دادگاه در صورت وجود سبب ایراد ۴۹	
فصل دوم - دفاع به معنای اخص	۵۱
فصل سوم - دعوای متقابل	۵۲
مبحث نخست - شرایط دعوای متقابل	۵۲
خواننده علیه خواهان اقامه نماید ۵۲ ، با دعوای اصلی وحدت منشأ یا ارتباط کامل داشته باشد ۵۳ ، در مهلت مقرر اقامه شود ۵۳	
مبحث دوم - دعوای متقابل، تهاجر و سایر راه‌های دفاعی	۵۴
مبحث سوم - تکلیف دادگاه در برابر دعوای متقابل	۵۵
نداشتن صلاحیت ذاتی ۵۵ ، نداشتن صلاحیت محلی ۵۵ ، احراز نشدن شرایط دعوای متقابل ۵۶ ، حاصل بودن شرایط قانونی رسیدگی به هر دو دعوا ۵۶ ، اثر توقیف دادرسی و زوال دعوای اصلی بر دعوای متقابل ۵۷	
بخش دوم - طواری (امور اتفاقی) غیر مربوط به ادله	۵۹
فصل نخست - طواری ناشی از دعوای طاری	۶۲

- ۶۳ مبحث نخست - دعوای اضافی
- ۶۴ مبحث دوم - دعوای ورود و جلب شخص ثالث
- ۶۴ گفتار نخست - ورود شخص ثالث
- ۶۶ بند نخست - قواعد پذیرش ورود ثالث
- ۶۷ قواعد پذیرش ورود ثالث اصلی ۶۶، قواعد پذیرش ورود ثالث تبعی
- ۶۸ بند دوم - آیین ورود ثالث، رسیدگی دادگاه و صدور رأی
- ۶۹ گفتار دوم - جلب شخص ثالث
- ۷۰ قواعد پذیرش جلب ثالث ۷۰، آیین جلب ثالث، رسیدگی دادگاه و صدور رأی ۷۲
- ۷۵ فصل دوم - طواری مربوط به جریان دادرسی
- ۷۵ مبحث نخست - توأم و تفکیک نمودن دعوای
- ۷۶ توأم نمودن دعوای ۷۵، تفکیک دعوای ۷۶
- ۷۷ مبحث دوم - توقیف دادرسی
- ۷۷ گفتار نخست - موارد توقیف دادرسی
- ۷۸ بند نخست - توقیف دادرسی ناشی از وضعیت اصیل یا نماینده
- ۷۹ موارد توقیف ۷۸، شرایط توقیف ۷۹، آثار توقیف ۷۹، رفع توقیف ۸۰
- ۸۱ بند دوم - سایر موارد توقیف دادرسی
- ۸۲ توقیف دادرسی ناشی از «اناطه» ۸۲، توقیف دادرسی ناشی از اعتراض ثالث طاری و اعاده‌ی دادرسی طاری ۸۲، موارد ناشی از عدم تهی‌ی وسایل اجرای قرار ۸۲، موارد ناشی از تکلیف دادن تأمین ۸۲، توقیف دادرسی ناشی از ارجاع دعوا به داوری ۸۲
- ۸۳ مبحث سوم - زوال دادرسی و دعوا
- ۸۴ گفتار نخست - استرداد دادخواست
- ۸۵ گفتار دوم - استرداد دعوا
- ۸۵ بند نخست - شرایط استرداد دعوا
- ۸۷ بند دوم - زمان استرداد دعوا
- ۸۷ استرداد دعوا، پیش از ختم مذاکرات اصحاب دعوا ۸۷، استرداد دعوا پس از ختم مذاکرات اصحاب دعوا ۸۷، آثار استرداد دعوا (دادرسی) ۸۷
- ۸۸ گفتار سوم - صرف‌نظر کردن «کلی» از دعوا

۹۱	بخش سوم - آیین‌های ویژه
۹۳	فصل نخست - دادرسی فوری (دستور موقت)
۹۴	مبحث نخست - موارد صدور دستور موقت و عوامل مؤثر در تشخیص آن
۹۵	گفتار نخست - ویژگی‌های اساسی «دستور موقت»، در مقایسه با نهادهای مشابه
	دستور موقت اقدامی تبعی است ۹۵، اصل دعوا باید مطرح شده یا قابل طرح باشد ۹۵، موضوع خواسته‌ی دستور موقت باید متفاوت از خواسته‌ی دعوا باشد ۹۵، دستور موقت اقدامی موقتی است ۹۵، صدور دستور موقت مستلزم احراز فوریت است ۹۶، صدور دستور موقت مستلزم گرفتن تأمین است ۹۶، دستور موقت با صدور رأی مرحله‌ی نخستین مرتفع نمی‌شود ۹۶، اجرای دستور موقت مستلزم تأیید رئیس حوزه‌ی قضایی است ۹۷
۹۷	گفتار دوم - مفهوم، معیار و مصادیق فوریت
۹۷	بند نخست - مفهوم فوریت
۹۸	بند دوم - عوامل مؤثر در تشخیص فوریت
	فوریت و قدمت وضعیت اعلام شده ۹۸، فوریت و امکان اعاده‌ی وضعیت ۹۹
۹۹	بند سوم - احراز فوریت
۱۰۰	مبحث دوم - مرجع صالح، درخواست، رسیدگی و تصمیم دادگاه
۱۰۰	گفتار نخست - مرجع صالح
۱۰۰	گفتار دوم - درخواست دستور موقت
۱۰۱	بند نخست - درخواست کننده، شکل درخواست و هزینه‌ی دادرسی
	بند دوم - زمان تقدیم درخواست، درخواست پیش از اقامه‌ی دعوا و یک ضمانت اجرا ۱۰۲
۱۰۳	گفتار سوم - رسیدگی به درخواست دستور موقت
۱۰۵	گفتار چهارم - تصمیمات دادگاه و قابلیت شکایت آن
۱۰۵	بند نخست - قرار رد درخواست و قابلیت شکایت آن
۱۰۶	بند دوم - تعیین تأمین و تکلیف آن
۱۰۶	الف - تعیین تأمین
۱۰۷	ب - میزان، نوع و مهلت دادن تأمین
	میزان تأمین ۱۰۷، نوع تأمین ۱۰۷، مهلت دادن تأمین ۱۰۷
۱۰۸	پ - تکلیف تأمین گرفته شده
۱۰۹	بند سوم - قرار دستور موقت، ابلاغ و قابلیت شکایت آن
	قرار دستور موقت ۱۰۹، قابلیت شکایت دستور موقت ۱۰۹

- مبحث سوم - آثار دستور موقت، پایان و اجرای آن ۱۱۰
- گفتار نخست - آثار دستور موقت ۱۱۰
- گفتار دوم - پایان دستور موقت ۱۱۱
- مرتفع شدن جهت ۱۱۱، دادن تأمین از سوی طرف ۱۱۲، اقامه نکردن اصل دعوا
در مهلت مقرر در موارد منصوص ۱۱۲، فسخ قرار ۱۱۲، شکست ذی نفع در
دعوا ۱۱۲، استرداد دادخواست، دعوا یا انصراف کلی از دعوا ۱۱۲
- گفتار سوم - اجرای دستور موقت ۱۱۳

- فصل دوم - تأمین خواسته ۱۱۵
- مبحث نخست - موارد و شرایط صدور قرار تأمین خواسته ۱۱۶
- گفتار نخست - موارد صدور قرار تأمین خواسته ۱۱۶
- بند نخست - موارد صدور قرار تأمین خواسته، بدون گرفتن تأمین از خواهان ۱۱۷
- الف - دعوا مستند به سند رسمی باشد ۱۱۷
- ب - خواسته در معرض تضییع یا تفریط باشد ۱۱۸
- پ - اسناد تجاری و اخذ شده و سایر موارد منصوص ۱۱۸
- نخست - اسناد تجاری و اخذ شده ۱۱۹
- دوم - سایر موارد ۱۱۹

قانون آیین دادرسی کیفری ۱۱۹، قانون مدنی ۱۲۰

- بند دوم - صدور قرار تأمین خواسته با گرفتن تأمین از خواهان ۱۲۰
- الف - فلسفه تأمین، نوع، میزان و مهلت آن ۱۲۱
- ب - نوع تأمین ۱۲۱
- پ - میزان تأمین ۱۲۲
- ت - مهلت دادن تأمین ۱۲۲
- ث - بررسی قابلیت اعتراض تعیین تأمین و میزان آن ۱۲۲
- ج - تکلیف تأمین گرفته شده ۱۲۲

اقامه نکردن دعوا در مهلت مقرر ۱۲۳

- گفتار دوم - شرایط صدور قرار تأمین خواسته ۱۲۳
- بند نخست - شرایط عمومی ۱۲۴
- الف - درخواست تأمین خواسته و شرایط آن ۱۲۴
- ب - سایر شرایط عمومی و بررسی شرط منجز بودن خواسته ۱۲۶
- نخست - سایر شرایط عمومی ۱۲۶

۱۲۶	دوم - بررسی شرط منجز بودن خواسته
۱۲۷	بند دوم - شرط اختصاصی
	میزان خواسته معلوم باشد ۱۲۷، خواسته عین معین باشد ۱۲۸
۱۲۹	مبحث دوم - مرجع صالح رسیدگی و صدور رأی
۱۲۹	گفتار نخست - مرجع صالح
۱۳۰	گفتار دوم - رسیدگی و صدور رأی
۱۳۰	بند نخست - رسیدگی
۱۳۱	بند دوم - تصمیم دادگاه و قابلیت شکایت آن
۱۳۱	الف - صدور قرار تأمین خواسته و بررسی قابلیت شکایت آن
۱۳۲	ب - صدور قرار رد درخواست و بررسی قابلیت شکایت آن
۱۳۲	پ - تعیین تأمین و بررسی قابلیت شکایت آن
۱۳۳	مبحث سوم - قابلیت شکایت، آثار و اجرای قرار
۱۳۳	گفتار نخست - اعتراض نسبت به قرار تأمین خواسته و شیوهی رسیدگی به آن
۱۳۴	گفتار دوم - آثار قرار تأمین خواسته
۱۳۴	بند نخست - بررسی آثار قرار پیش از اجرا
۱۳۴	بند دوم - آثار قرار پس از اجرا
۱۳۴	الف - نسبت به خوانده
	اثر حتمی: ممنوعیت نقل و انتقال اموال بازداشت شده ۱۳۴
	اثر احتمالی: استحقاق مطالبه‌ی خسارت ناشی از اجرا ۱۳۵
۱۳۷	ب - نسبت به خواهان
	ایجاد حق تقدم ۱۳۷، مصونیت مال از تضییع و تفریط ۱۳۸
۱۳۸	پ - نسبت به شخص ثالث
۱۳۹	گفتار سوم - رفع اثر از تأمین و تبدیل آن
۱۳۹	بند نخست - رفع اثر از تأمین
	شکست قطعی خواهان در دعوا ۱۳۹، فسخ قرار ۱۴۰، خودداری از تقدیم
	دادخواست ماهوی ۱۴۰، رفع اثر به درخواست خواهان ۱۴۰، از بین رفتن
	موجب تأمین ۱۴۱
۱۴۱	بند دوم - تبدیل تأمین
۱۴۲	الف - شرایط تبدیل تأمین
۱۴۲	نخست - شرایط عمومی
۱۴۲	دوم - شرایط اختصاصی

شرایط اختصاصی تبدیل تأمین به درخواست خوانده ۱۴۲، شرایط اختصاصی

تبدیل تأمین به درخواست خواهان ۱۴۳

- ب - مرجع درخواست تبدیل تأمین و شیوهی آن ۱۴۳
- گفتار چهارم - اجرای قرار تأمین خواسته ۱۴۴
- بند نخست - ابلاغ قرار و اجرای آن ۱۴۵
- بند دوم - قواعد عام اجرای قرار ۱۴۵
- بند سوم - استثنائات ۱۴۶
- تأمین عین معین ۱۴۶، تأمین محصول املاک و باغها ۱۴۶
- بند چهارم - مستثنیات دین ۱۴۷

فصل سوم - تأمین دلیل ۱۴۸

- مبحث نخست - شیوهی درخواست و رسیدگی ۱۴۹
- گفتار نخست - درخواست تأمین دلیل و مرجع صالح ۱۴۹
- شکایت درخواست و مندرجات آن ۱۴۹
- گفتار دوم - رسیدگی دادگاه و تصمیم آن ۱۵۰
- مبحث دوم - اجرای قرار تأمین دلیل و آثار آن ۱۵۱

فصل چهارم - سازش ۱۵۴

- مبحث نخست - سازش پیش از اقامه‌ی دعوا (درخواست سازش) ۱۵۴
- مبحث دوم - سازش پس از اقامه‌ی دعوا ۱۵۶
- گفتار نخست - سازش در دادگاه ۱۵۶
- گفتار دوم - سازش خارج از دادگاه ۱۵۸
- بند نخست - سازش نزد مأمورین رسمی ۱۵۸
- الف - سازش در حین اجرای قرار ۱۵۸
- ب - سازش در دفتر اسناد رسمی ۱۵۸
- بند دوم - سازش بدون حضور مأمور ۱۵۸
- سازش به موجب سند عادی ۱۵۸، سازش به وسیله‌ی داور ۱۵۹

مبحث سوم - اظهارات و توافقات طرفین و تصمیم‌گیری دادگاه ۱۵۹

- گفتار نخست - اظهارات و توافقات طرفین، ماهیت و آثار آنها ۱۶۰
- اظهارات طرفین و آثار آنها ۱۶۰، توافقات طرفین و آثار آنها ۱۶۱
- گفتار دوم - عمل (تصمیم) دادگاه، آثار و اجرای آن ۱۶۱

۱۶۳	بخش چهارم - داوری
۱۶۵	فصل نخست - موافقت‌نامہ‌ی داوری
۱۶۵	مبحث نخست - انواع موافقت‌نامہ‌ی داوری، شرایط آن
۱۶۵	گفتار نخست - انواع موافقت‌نامہ‌ی داوری
	قرارداد داوری و زمان انعقاد آن ۱۶۵، شرط داوری و زمان انعقاد آن ۱۶۶
۱۶۶	گفتار دوم - شرایط موافقت‌نامہ‌ی داوری
۱۶۶	بند نخست - شرایط مشترک
۱۶۶	الف - اهلیت طرفین موافقت‌نامہ‌ی داوری
۱۶۷	ب - قابلیت ارجاع اختلاف موضوع موافقت‌نامہ به داوری
۱۶۷	نخست - اصل
۱۶۷	دوم - استثنائات
	دعوی عمومی ۱۶۷، دعوی ورشکستگی ۱۶۷، دعوی راجع به اصل نکاح، فسخ آن، طلاق و نسب ۱۶۷، سایر دعوی ۱۶۷، شکل موافقت‌نامہ‌ی داوری ۱۶۸
۱۶۸	بند دوم - شرایط اختصاصی
۱۶۸	الف - شرایط اختصاصی قرارداد داوری
	مشخص نمودن موضوع داوری و داور ۱۶۸
۱۶۹	ب - شرایط اختصاصی شرط داوری
۱۷۰	مبحث دوم - آثار موافقت‌نامہ‌ی داوری
۱۷۲	فصل دوم - مرجع داوری
۱۷۲	مبحث نخست - شرایط داور و ضمانت اجرای آن
۱۷۲	گفتار نخست - ممنوعیت مطلق
۱۷۳	گفتار دوم - ممنوعیت نسبی
	اشخاص خارجی ۱۷۴، وزراء، نمایندگان مجلس و... ۱۷۴، اشخاص ذی‌نفع در دعوا و... ۱۷۴
۱۷۵	گفتار سوم - ضمانت اجرای ممنوعیت‌ها
۱۷۸	مبحث دوم - تعیین داور، مدت داوری و حقوق و مسئولیت داور
۱۷۸	گفتار نخست - تعیین داور
۱۷۸	بند نخست - تعیین داور توسط اصحاب دعوا
۱۸۰	بند دوم - تعیین داور توسط شخص ثالث

- بند سوم - تعیین توسط دادگاه و موارد آن ۱۸۱
- الف - کلیات ۱۸۱
- ب - موارد تعیین داور توسط دادگاه ۱۸۲
- واگذاری صریح طرفین ۱۸۲ ، توافق نکردن طرفین در تعیین داور ۱۸۳ ، عدم توافق طرفین در تعیین جانشین داور متوقفاً یا ... ۱۸۳ ، تعیین جانشین داور ممتنع یا ... ۱۸۴ ، خودداری شخص ثالث از تعیین داور ۱۸۴
- گفتار دوم - مدت داورى ۱۸۵
- مدت قراردادی و ابتدای مدت ۱۸۵ ، مدت قانونی ۱۸۶ ، توقف مدت ۱۸۶ ، ضمانت اجرای رعایت مدت ۱۸۷
- گفتار سوم - حقوق و مسئولیت داور ۱۸۷
- بند نخست - حقوق داور ۱۸۷
- حق الزحمه‌ی داور ۱۸۷ ، سایر حقوق داور ۱۸۸
- بند دوم - مسئولیت داور ۱۸۸
- مسئولیت کیفری ۱۸۸ ، مسئولیت انتظامی ۱۸۸ ، مسئولیت مدنی ۱۸۹
- فصل سوم - صلاحیت متقابل دادگاه و داور ۱۹۰
- مبحث نخست - طواری داورى و دادگاه صالح ۱۹۰
- تعیین داور ۱۹۰ ، اختلاف نسبت به اصل معامله یا موافقت‌نامه‌ی داورى ۱۹۱ ، صدور حکم بطلان و تصحیح رأی داور ۱۹۳
- مبحث دوم - رسیدگی دادگاه با وجود موافقت‌نامه‌ی داورى ۱۹۳
- فصل چهارم - آیین داورى و پایان آن ۱۹۴
- مبحث نخست - مراجعه به داور ۱۹۴
- گفتار نخست - اقامه‌ی دعوا نزد داور ۱۹۴
- گفتار دوم - بررسی امکان درخواست تأمین خواسته و دستور موقت ۱۹۶
- مبحث دوم - رسیدگی داور ۱۹۶
- مبحث سوم - پایان داورى ۱۹۹
- گفتار نخست - زوال داورى ۱۹۹
- توافق طرفین ۱۹۹ ، فوت یا حجر یکی از طرفین ۲۰۰ ، تمایل نداشتن شخص معین به داورى یا امکان نداشتن این امر ۲۰۰ ، صادر نشدن رأی در مدت داورى ۲۰۰ ، صدور حکم به بطلان رأی داور ۲۰۰ ، زوال دعوا ۲۰۱ ، انتفای موضوع

داوری ۲۰۱

- گفتار دوم - صدور رأی داوری ۲۰۱
- بند نخست - شیوه‌ی صدور رأی ۲۰۱
- بند دوم - محتوای رأی داوری و تصحیح آن ۲۰۲
- محتوای رأی داوری ۲۰۲، تصحیح رأی ۲۰۳
- بند سوم - ابلاغ و آثار رأی ۲۰۳
- الف - ابلاغ ۲۰۳
- ب - آثار رأی ۲۰۴
- اثر نسبی و اعتراض ثالث ۲۰۴، بررسی توان اثباتی ۲۰۵، فراغ داور ۲۰۵، بررسی اعتبار امر قضاوت شده ۲۰۵، قابلیت شکایت ۲۰۶، توان اجرایی ۲۰۶

- فصل پنجم - شکایت نسبت به رأی داور و اجرای آن ۲۰۷
- مبحث نخست - شکایت نسبت به رأی داور ۲۰۷
- گفتار نخست - نوع شکایت و جهات آن ۲۰۷
- بند نخست - نوع شکایت ۲۰۷
- بند دوم - جهات شکایت محکوم علیه رأی داور ۲۰۸
- در صورتی که رأی داور، مخالف با قوانین موجد حق باشد ۲۰۸، رأی داور در مطلبی که موضوع داوری نبوده صادر شده باشد ۲۰۹، داور خارج از حدود اختیارات خود رأی صادر کرده باشد ۲۰۹، «رأی داور پس از انقضای مدت داوری صادر و تسلیم شده باشد» ۲۰۹، مخالفت رأی داور با دفتر املاک و... ۲۱۰، صدور رأی به وسیله‌ی داوران غیرمجاز ۲۱۰، بی‌اعتباری موافقت‌نامه‌ی داوری ۲۱۰

۲۱۱ گفتار دوم - آیین شکایت

- بند نخست - مهلت شکایت، طرفین و مرجع آن ۲۱۱
- بند دوم - رسیدگی به شکایت و آثار آن ۲۱۲
- رسیدگی به شکایت ۲۱۲، آثار شکایت ۲۱۲
- مبحث دوم - اجرای رأی داور ۲۱۴
- واژگان ۲۱۶
- نمایه‌ی قوانین ۲۱۹
- کتاب‌نامه ۲۲۵

مقدمه - تقسیم عنوان‌ها

۱. خواننده، اگر از دعوایی که علیه او به راه افتاده آگاه شده و در آن شرکت نماید، به دعوای خواهان پاسخ می‌دهد و در این راه، معمولاً ابزار یا ابزارهایی را بر می‌گزیند که در شکست خواهان کاراتر و به کارگیری آنها برای او دشواری کمتری داشته باشد؛ حتی، گاه، راهی را جستجو می‌کند که نه تنها خواهان را با دست تهی از میدان مبارزه بیرون کند، بلکه امتیاز قابل توجهی نیز از او بگیرد. برای گزینش درست هر یک از ابزارها و راه‌های مزبور، خواننده یا وکیل او باید از قواعد و مقرراتی آگاهی داشته باشد که در بخش نخست کتاب، با عنوان «دفاع یا پاسخ‌های خواننده» بررسی می‌شود.

۲. می‌توان پذیرفت که در جریان دادرسی در امور حقوقی هیچ «اتفاقی» رخ ندهد و بنابراین دادرسی ساده و بدون «طواری» باشد؛ یعنی هیچ ایرادی مطرح نشود، هیچ یک از طرفین فوت نمایند، محجور نشوند، شخص ثالثی وارد دادرسی نشود، نسبت به سندی که هر یک از طرفین ارائه نموده‌اند، ادعای جعل نشود، قرار تحقیق و معاینه‌ی محل صادر نشود و... اما در بیشتر دادرسی‌ها دست کم یکی از «اتفاق»های مزبور رخ می‌دهد. بنابراین باید «اتفاق»های مزبور را شناسایی نموده و پیامدهای آن را بررسی نمود. در یک دسته بندی کلی می‌توان «اتفاق»ها یا «طواری» دادرسی را به طواری ناشی از ادله و طواری غیر ناشی از ادله بخش نمود. طواری ناشی از ادله در کتاب «ادله‌ی اثبات دعوا» آمده است و در این کتاب، در بخش دوم، طواری غیرناشی از ادله بررسی می‌شود، البته به استثنای ایرادات که، به تناسب موضوع بخش نخست، در همین بخش آمده است.

۳. هدف مراجعه اشخاص به دادگاه‌ها همواره گرفتن حکم نیست؛ بلکه ممکن است به تجویز قانون، اقدام برای در امنیت قرار دادن حق اصلی باشد که گاه خطر، به گونه‌ای آن را تهدید می‌کند که بیم نابودی و برباد رفتن آن، پیش از صدور یا اجرای حکم رود. مراجعه حتی ممکن است برای در امنیت قرار دادن دلیلی باشد که بیم دشوار شدن یا

غیرممکن شدن به کارگیری آن در آینده رود. اقدامات و مراجعه‌های مزبور مشمول تمامی احکام و آثار دادرسی به مفهوم اخص، نمی‌باشند؛ بلکه ویژگی‌هایی دارند که مناسب دیده شد، در این کتاب زیر عنوان «آیین‌های ویژه» در بخش سوم بررسی شوند. در این راستا ابتدا «دستور موقت» سپس «تأمین خواسته» و آن گاه «تأمین دلیل» خواهد آمد. آیین سازش نیز ویژگی خود را دارد که در پایان بررسی می‌شود.

۴. مراجع قضاوتی که در جلد نخست بررسی گردید، در هر کشوری، به نام و عنوان‌های گوناگون، توسط دولت تشکیل گردیده و به دعاوی، شکایات و امور داخل در صلاحیت خود رسیدگی می‌نمایند. در عین حال طرفین اختلاف می‌توانند مأموریت رسیدگی به اختلاف را به شخص یا اشخاصی واگذار نمایند که با دخالت خود آنها انتخاب می‌شود(ند)؛ در این صورت به داوری رجوع شده است. و داوری در بخش چهارم کتاب بررسی می‌شود.